

et in 3um. d. 15. a. 3. q. 3. cum S. BONAVENTURA, SCOTO, DURANDO, et aliis. Experimentalis vero, cum sit habitus pluribus experimentis, seu actibus circa singularia, sensibus percepta; augeri potuit: sicut et Christus secundum hanc proficere sapientia.

390. *Obj. II. cont. Concl. II. 1°.* Christus ab initio habuit infusas virtutes morales omnes; ut ipsi diximus Concl. 1^a.; ergo et omnes scientias ita infusas habuit, ut nullam postea acquisierit experientia. 2°. A primo instanti erat plenus gratiæ et veritatis; ergo nullam habuit scientiam acquisitam. 3°. Si potuisset acquirere scientiam experimentalem, intellectus Christi errare potuisset; error enim intellectus oritur ex errore sensus externi et interni; at in Christo poterat esse error sensuum; sic enim a longe poterat res apparere minor, quam revera esset.

Ad 1um. R. N. Cons. Licet enim exinde inferatur, Christum pariter habuisse scientiam naturalem infusam; non tamen idcirco scientia experimentalis excluditur: scire enim rem experimentaliter, est specialis cognoscendi modus, homini proportionatus ac connaturalis, ac essentialiter connexus experientiæ successu temporis habendæ; unde Christus caruisset modo cognoscendi hominis proprio, si nullam scientiam acquirere potuisset; quale nihil ex antecedente sequitur.

Ad 2um. R. D. Ant. Veritatis illius, quam infundi exigebat unio hypostatica C. talis est utraq; infusa, per se, et per accidens. Quæ connaturalis exigebat acquiri N. Talis est experimentalis; propter utramque enim scientiam infusam non debet Christus carere modo cognoscendi alio, hominis sensibus instructi proprio.

Ad 3um. R. N. seq. et prob. min. Tum quia virtute divina Christus poterat ita suos confortare sensus, ut non æque fallerentur, ac nostri: tum quia per excellentissimam intellectus sapientiam, ac scientiam tam beatam, quam infusam facile corrigere poterat sensum, si quando errare contingeret, et si quam errandi occasionem dare vellent phantasmata.

SECTIO II.

DE HUMANÆ IN CHRISTO VOLUNTATIS PERFECTIOE.

Ut certum fidei dogma, ex dictis Dissert. II. definitum contra Monotheletas et Eutyrianos, supponimus hic duas in Christo voluntates, divinam et humanam. Solum hic de voluntatis humanæ perfectione sermo erit. Quam maxime extollunt, ceu duo ornamenta nobilissima, *impeccabilitas*, et *libertas*, de quibus proinde secuturis Articulis agendum est.

ARTICULUS I.

AN CHRISTI HUMANITAS OBSTRACTA UNQUAM PECCATO FUERIT, AUT ESSE POTUERIT? ET CUR NON? TUM, AN IN EO LOCUM HABUERIT FOMES PECCATI?

391. Ex antiquioribus hæreticis fuisse, qui ita sentirent, BELLARMINUS notat, et colligi videtur ex Concilio Ephesino Act. 10. Ex recentioribus novatoribus Christianas aures blasphema voce *Calvinus* offendit in cap. 27. Matth. scribens: desperationis verba Christum edidisse in cruce. Tum L. 2. Instit. c. 16. §. 12. Christum, quando descendit ad inferos, de sua dubitasse salute; quod impium est dicere, licet, ut postea conatur emollire, motus illi anteverterint rationem: Dura etiam Durandi vox est in piis Catholicorum auribus, dum in 3um. d. 12. q. 2. non repugnare dicit, Deum peccare per assumptam naturam.

392. *Dico I.* Christus, Sanctus Sanctorum, nulli unquam peccato obstrictus fuit. Est de fide.

Prob. I. EX DIVINIS SCRIPTURIS, omnem peccati umbram in Christo excludentibus. Isaias 53. 9. prædixerat de Christo: *Qui iniquitatem non fecit.* Daniel c. 9. *Sanctum Sanctorum* prænuntiavit. Apostolus testatur, 2. Cor. 15. 24. *Qui non noverat peccatum.* Ad Hebr. 7. 26. *Pontifex sanctus, innocens, impollutus, segregatus a peccatoribus.* Ibid. 4. 15. *Tentatus per omnia pro similitudine absque peccato.* Porro peccatum originale removet a Christo angelus, Luc 1. v. 35. *Spiritus sanctus superveniet in te, et virtus Altissimi obumbrabit tibi; ideoque, quod nascetur ex te sanctum, vocabitur Filius Dei.* De actuali vero, imo peccato quolibet, exposculabat Christus ipse cum Judæis, Joan. 8. 46. *Quis ex vobis arguet me de peccato?*

393. *Prob. II.* Auctoritate ECCLESIE et PATRUM. Concilium Ephesinum Anathem. 10. S. CYRILLI Alex. approbans ita definit (Labb. t. 3. p. 409. C.): *Si quis Christum pro seipso quoque, et non potius pro nobis solis sacrificium obtulisse affirmaverit (neque enim is oblatione opus habebat, qui nullum peccatum commiserat), anathema sit.* Concors etiam est Patrum traditio et sensus Inter hos S. DIONYSIUS Alexandrin. epist. contra Paulum Samosatenum (Labb. t. 1. p. 855. C.): *Nisi, inquit, Christus idem esset Deus Verbum, non poterat a peccato immunis esse. Nullus enim peccato est expers, nisi solus Christus; sicut et Pater Christi et Spiritus sanctus.* S. ATHANAS. orat. 1^a, cont. Arian. n. 51. agens de mutabilitate hominum secundum iustitiam et peccatum: *Primo, inquit, homine mutato, et morte per peccatum in mundum introgressa; necesse omnino fuit, secundum Adam immutabilem esse, quo, si denuo serpens eum invaderet, impostura illius vim nullam et efficaciam haberet.* S. AMBROS. Lib. de Incarnat. Domin. Sacram. c. 7. n. 65. *Quomodo lubricum poterat timere peccati, qui peccatum remissurus advenerat?* Similibus sententiis pleni sunt Patrum codices. S. AUG. L. de Prædest. Sanctorum. c. 15. n. 30. L. de Nat. et Grat. c. 36., S. CYRILL. Alexandrin. Lib. 11. in Joan. (opp. t. 4. p. 985. D.), S. LEO epist. 28. ad Flavianum. cap. 2., etc.

Id ipsum cuilibet dictat recta ratio. Nam præterquam, quod deforme omnino, et indignum persona divina fuisset, adeoque repugnans, in ulla sua natura peccato contaminari; nihil etiam id conduxisset ad assequendum incarnationis finem; sed obstitisset potius, ut 3. p. q. 15. a. 1. in 0. demonstrat Doctor Angelicus.

394. *Obj. 1°. Ps. 22. David in persona Christi morientis ait: Deus, Deus meus, respice in me: quare me dereliquisti? longe a salute mea verba delictorum meorum; ergo Christus delicta habuit; illa enim in persona Christi dicta fuisse constat ex Matth. 27. 45., Marc. 15. 34. et expositione Patrum* 2°. Verba illa Christi: *Ut quid dereliquisti me?* dubitationem, vel desperationem, vel impatientiam certe præferunt. 3°. Christus in horto orans, Matth. 27. 39. *Pater mi, si possibile est, transeat a me calix iste*, divinam ordinationem immutari voluit, juxta quam sibi subeundam noverat mortem crucis; sed hoc correctione in Christo eguit. Ita Calvinus.

Ad 1um. N. Cons. vel D. Habuit delicta propria N. aliena, hominum, quæ in se susceperat passione et morte expianda C. Juxta AUGUSTIN. ep. 140. ad Honoratum c. 6. n. 17. 18. et DAMASCEN. Lib. 3. cap. 24. loquitur de peccatis membrorum suorum, quorum ipse caput est; vel quia illa juxta beneplacitum Patris libere recepit, pro illis satisfactorius, juxta illud Is. 53. Posuit in eo iniquitatem omnium nostrum. Nam et communi loquendi modo appellare solemus debitum nostrum, etiam illud, quod recepimus nos esse dissoluturos, tametsi sit alienum. Atque hoc etiam modo eam Christi locutionem exposuit S. AUG. Expositione 2. in Ps. 21. n. 3. Quomodo dicit: delictorum meorum? nisi quia pro delictis nostris ipse precatur, et delicta nostra sua delicta fecit, ut justitiam suam nostram justitiam faceret.

Etsi vero hoc ita sit, recte tamen in Concilio Basileensi Sess. 22. damnata est illa cujusdam AUGUSTINI DE ROMA propositio, tanquam sapiens blasphemiam: *Christus quotidie peccat in membris suis*; non enim hic loquendi modus perinde admittit illum sensum: scilicet peccata membrorum Christi, illius esse, quoniam sunt membrorum ipsius, et recepit pro illis se satisfactorius; sed quid aliud isto loquendi modo innuitur: nempe Christo imputari peccata membrorum, seu Christum ipsum cum illis peccare, etc., quod blasphemum est.

Ad 2um. R. N. Blasphemum assertum. Sed verba erant dolorem naturalem exprimentia, quibus significabat admirationem quamdam humanam divini consilii, adeo severi in Filium. Hos vero dolores expressit ideo, inquit S. EPIPHANIUS hæc. 69. n. 64., ut Incarnationem non specie duntaxat adumbratam; sed reipsa, vereque administratam fuisse discamus. Quam S. EPIPHANI rationem tenent Patres alii, ORIGENES homil. 35. in Matth. n. 135., S. CYRILL. Alexandrin. L. 2. de fide ad Reginas (opp. t. 5. part. 2^a. p. 140.).

Ad 3um. R. N. Ant. Constat ex S. Luca, qui idem distinctius refert c. 22. 42. Pater, si vis, transfer calicem istum a me: verumtamen non mea voluntas, sed tua fiat. Igitur reipsa immutationem ordinationis divinæ non petiit; sed ut ea voluntate conditionata, et horrore naturali mortis ostenderet se verum hominem, ut supra diximus num. 375. nec proinde voluntas illa mala fuit, correctione egens, ut blaspheme Calvinus censuit; sed omnino

consentanea humanæ naturæ, atque adeo prorsus recta. Impletum ea petitione fuit, interprete S. JUSTINO M. Dialogo contra Tryphonem n. 99., quod regius Vates præcinuerat Ps. 21. 3. *Clamabo per diem, et non exaudies; et nocte, et non ad insipientiam mihi; ergo sapienter ita oraverat.*

395. *Dico II. Nec potuit Christi humanitas ullo peccato obstringi. Est certa et communis Doctorum sententiâ contra Durandum et nonnullos.*

Prob. I. CONCILIA et PATRES non tantum peccatum qualecumque, sed ipsam peccandi potentiam e Christo penitus excludunt. Nam 1°. Synodus gen. VI. Act. 8. definitive ait (Labb. t. 6. p. 761. D.): Humanam impeccabilem voluntatem assumpsit Dominus noster Jesus Christus humanæ sive naturæ. Et Act. 10. (ibid. p. 809. B.) approbat sententiam S. GREGORII Nazianzeni, 2. serm. de Filio (al. orat. 30. n. 12.), dicentis: Dicitur descendisse de cælo Filius, non ut faciat voluntatem suam, sed ejus qui misit eum. Sane nisi ab illo ipso qui descendit, hic sermo haberetur, dicere possemus hæc verba velut ab homine exprimi, non qui de Salvatore intelligatur (illius enim voluntas, cum tota deificata sit, Deo procul dubio non adversatur), id est, non repugnat divinæ voluntati. 2°. Consonant SS. Patres plerique. S. AUGUSTIN. L. de corrept. et gratia c. 11. n. 30.: Neque metuendum erat, ne isto ineffabili modo in unitatem personæ a Verbo Deo natura humana suscepta, per liberum voluntatis peccaret arbitrium; cum ipsa susceptio talis esset, ut natura hominis... nullum in se motum malæ voluntatis admitteret. S. CYRILL. Alexandrin. L. 10. in Joan. c. 14. (opp. t. 4. p. 854. C.): Venit princeps mundi hujus, et in me non habet quidquam... propria quippe ejus (diaboli) sunt mala, et peccati origo principem et auctorem eum agnoscit. Quod autem verum sit ille sermo Salvatoris, ex ipso potissimum ordine et serie verborum licet agnoscere. Quomodo enim peccavit qui peccatum non novit, ille natura et veritate Deus? S. ANSELMUS L. 2. cur Deus homo cap. 10.: Si Adam moriturus non erat, si non peccasset, multo magis iste (Christus) mortem pati non deberit, in quo peccatum esse non poterit, quia Deus erit. S. ATHANASIUS L. 1. contr. Apollinar. n. 7.: Ad lapsum in incomparabilem reparationem Christus, in similitudine carnis peccati apparens, peccatumque in carne condemnans, restituit; ita ut carne indutus in terra versaretur, et carnem peccati incapacem exhiberet: quam cum peccati capacem fecit, ac in corruptionem habuisset, ex prævaricatione illam peccati capacem fecit, ac in corruptionem habuisset, ex prævaricatione illam peccati capacem fecit... ut ipse esset impeccabilitatis specimen. S. HILARIUS L. 10. de Trinit. n. 25.: Homo Christus Jesus et in veritate nativitatis est dum homo est, et non est in peccati proprietate dum Christus est: quia et qui homo est, non potuit non homo esse quod natus est, et qui Christus est, non potuit amisisse quod Christus est. Plures vide apud Suarez de Incarnat. q. 15. disp. 33. sect. 2. et Petavium ibid. L. 11. c. 10.

396. *Prob. II. RATIONE. Si humanitas Christi peccaret, peccatum redundaret in suppositum divinum secundum se, non tantum denominative (actiones enim sunt suppositorum; ergo operationes, quæ ab humanitate effective procedunt, sunt actiones illius suppositi, vel Verbi): sed etiam formaliter. Peccatum enim, utpote cum præcepto divino pugnant, adeo*

malum et deforme est, ut quilibet teneatur illud a natura sua, et quacumque sui parte sibi substantialiter unita arcere, ita ut, si hoc non faciat, peccet, et delinquat eo ipso per eam sui partem, qua potuisset peccatum prohibere; nam et ideo nos etiam per rationem et vim animi superiorem tenemur omnino peccatum, et motum pravum cum lege divina pugnantem prohibere, si possumus, non solum in ipsa ratione; sed etiam in appetitu sensitivo, qui subsistit in nobis; idque nisi faciamus, ipsi quoque secundum rationem delinquimus.

Igitur, cum humana natura substantialiter unita sit supposito Verbi divini, nisi suppositum per divinam naturam suam omnino peccatum removeret, cum possit, in natura humana; eo ipso secundum divinam etiam naturam admitteret aliquid prorsus deforme, et abhorrens a sua bonitate summa, adeoque delinqueret; non quidem contra aliquod præceptum superioris, cum persona divina superiorem non habeat; sed contra naturam et conditionem bonitatis suæ, quæ ejusmodi est, ut data hypothesi, quod naturam humanam sibi substantialiter unitam teneat, debeat prorsus omne ab illa peccatum removere.

397. *Dico III.* Impeccabilitas Christi hominis oritur non ex vi solius visionis beatificæ; sed etiam unionis hypostaticæ, ita ut, seclusa etiam visione beata, Christus adhuc foret essentialiter impeccabilis.

Communis Theologorum contra Scot. et Durand. impeccabilitatem Christi ex sola visione beatifica derivantes. Equidem impeccabilem esse Christi humanitatem vi visionis beatificæ, constat: tum quia hæc necessitat ad amorem Dei, expulsivum omnis peccaminosi effectus; tum quia repræsentat Deum sub ratione boni infiniti, ita ut nulla prorsus in ea reluceat ratio mali; unde repræsentare nequit amorem Deo oppositum ut eligibilem. Solum hic igitur probandum superest, alterum: eamdem vim exclusivam peccati omnis inesse etiam unioni hypostaticæ, seclusa licet visione beata. Quare

Prob. Concl. 1°. Quia relata num. præc. Concilia, sanctique Patres constanter impeccabilitatem Christi in unionem hypostaticam refundunt; ut legenti patebit. *2°.* Idem ostendit prob. 2. Concl. prioris. *3°.* Sanctitas ex suo conceptu, ut alibi defendimus, est impossibilis cum peccato lethali; igitur multo magis unio hypostatica ob sanctitatem multo majorem omne excludit peccatum; scilicet præterquam quod ex peccato illo humanitatis persona divina, ex natura sua infinite sancta, amabilis, etc., dici deberet peccatrix, odibilis Deo, etc., quæ prædicata repugnant; hæc insuper unio est summa communicatio omnis possibilis sanctitatis, quæ excludit omnem culpæ, vel immunditiæ umbram in eo, in quo est.

398. *Obj. I. contra Concl. 2^{am}. et 3^{am}.* Humanitas per unionem hypostaticam non immutata fuit, sed permansit ejusdem rationis cum naturis cæteris, quæ assumptæ non sunt; ergo mansit peccabilis, uti aliæ naturæ.

R. D. Ant. Non fuit immutata intrinsece quoad constitutiva naturæ C. quoad potentiam ut proxime expeditam ex positione impedimentorum N. Et D. alterum; permansit ejusdem rationis quoad constitutiva intrinseca C. quoad subsistentiam et dona naturæ superaddita N. Argumentum solum probat,

quod Christi humanitas habuerit potentiam peccandi remotam, non autem proximam et expeditam, quæ intelligitur nomine peccabilitatis simpliciter, et præter voluntatem importat concursum indifferentem Dei ad bonum et malum, tum negationem omnis impedimenti impossibilis cum peccato; sed hujusmodi impedimentum est unio, ac dona alia inde fluentia, quæ faciunt, ut potentia non sit proxime expedita ad peccandum, sed impedita.

399. *Obj. II.* Sicut non repugnat sanctitati summæ passio et mors, ut suppositum divinum denominari potuerit, patiens et moriens; sic nec peccatum. *Conf.* Imo sanctitas accidentaliter potest divinitus stare cum mortali, et naturaliter cum veniali; ergo etiam sanctitas in Christo.

R. N. parit. Passio, mors, in se indecentiam moralem non continent, sicut peccatum; unde mortem, aliaque mala pure physica potest Deus positive velle ob honestos fines, et inferre naturæ assumptæ; e contra peccatum, utpote malum morale, positive velle nequit.

Ad Conf. R. Ant. communissime Theologis falsum est. Sed et dispar est ratio; sanctitas quippe accidentaliter non est summa, qua major non possit esse, vel concipi; nec constituit suppositum divinum: at talis est sanctitas substantialis, increata, quæ specialissimam Dei assistentiam exigit ad non peccandum; ne secus peccatum in ipsum redundet divinum suppositum.

400. *Obj. III.* Actio peccaminosa non magis posset imputari Verbo, quam Deo peccata reliquorum hominum; ad illam enim tantum ut causa universalis concurreret. *Conf.* Sic etiam, quando humanitas exercebat actus meritorios, Verbum non dicebatur mereri; ergo et, peccante humanitate, non ideo denominatio peccantis in Verbum caderet.

R. N. Ant. ejusque *prob.* Hoc ipso enim, quod Verbum assumpserit naturam, factum est illius suppositum, sicut natura facta est aliquid Verbi; adeoque et factum est principium, quod est causa particularis actionum omnium.

Ad Conf. R. Disparitas est, quia Verbum permittendo actionem inhonestam in sua natura humana, voluntate divina in illam consentiret, sicut dixi in prob. 2.; eamque produceret ut suam; ergo illi secundum se non immerito imputaretur peccatum. Sed consentire in actum meritorium, non est meruisse; quia mereri respicit superiorem et præmium, quod nondum est merentis: quæ in Verbum secundum se non cadunt; non enim potuit actiones meritorias offerre alteri tanquam superiori, a se natura et voluntate distincto, a quo præmium reciperet.

401. *Obj. IV. 1°.* Impeccabilitas humanitatis Christi nequit æquare impeccabilitatem Dei; sed solus Deus dicitur absolute et simpliciter impeccabilis. *2°.* Gratia et peccatum non opponuntur quoad potentiam, sed actum; ergo nec sanctitas Christi pugnat cum potentia proxima ad peccandum. *3°.* Justus potest peccando perdere gratiam; ergo et humanitas unionem.

Ad 1um. R. D. min. Solus Deus dicitur simpliciter impeccabilis per essentiam, adeoque et radicaliter et remote C. solus impeccabilis omni sensu N. Nam et Beati impeccabiles sunt. Creatura igitur potest esse etiam impeccabilis, licet non eo modo, quo Deus; remote tamen: quia positio impedi-

mentorum facit; ut potentia non possit unquam prodire in actum, sicque non sit potentia ut proxime expedita ad peccatum.

Ad 2um. R. N. *Cons. Disparitas est.* Gratia et peccatum humanæ voluntati sunt accidentaliter, et ejus subsunt libertati, quæ ideo potentiam requirit ad illa; sed sanctitas Christi qua talis non est accidentaliter, sed substantialiter, intrinsece constitutiva, dignificativa, quæ excludit et potentiam et actum.

Ad 3um. R. *Disparitas est,* quia gratia non constituit suppositum; hinc non omnes actiones justæ sunt actiones gratiæ; ergo et a justo procedere potest actio gratiæ opposita; ejusque expulsiva. At Verbum essentialiter sanctum humanitatis in Christo suppositum constituit.

402. *Dico IV.* Nequidem in Christo peccati fomes fuit, sive actu primo, sive secundo; sed uterque in eo extinctus fuit. Pro quo

Observa. Nomine fomitis non intelligitur præcise appetitus sensitivi substantia, quia hæc etiam fuisset in statu innocentiae; sed fomes hic in actu primo, est appetitus ille ut dispositus proxime ad motus inordinatos, adversantes rationi: quibus videlicet illam prævenit, illi resistit, atque ad objecta illicita inclinatur. Unde potentiæ appetitivæ superaddit carentiam subjectionis illius ad rationem, qua insignitus erat homo in statu innocentiae. In actu secundo autem, sunt actus ipsi sensualitatis, sive appetitus sensitivi actualis motus ad bona illicita, rationem antevertentes, vel prævenientes. Præterea fomes ille in homine ligari potest; item extinguatur. *Ligari* tunc dicitur, quando Deus speciali ex providentia occasiones, objectaque removet omnia, e quibus secus orirentur hujusmodi inordinati motus. *Extingui* vero, quando, præsentibus etiam objectis, appetitus sic subordinatur rationi, ut non possit, nisi ex rationis imperio, prodire in actum, nec prodire ultra, quam ratio postulet. His positis

Prob. 1^a. p. Ex Synodo gen. V. Collat. 8. Can. 12. (Labb. t. 5. p. 375. B.) damnante eos, qui, cum Theodoro Mopsuesteno, Christum dicebant obnoxium fuisse passionibus concupiscentiæ, in iisque domandis profecisse. Idem SS. Patres tradunt. S. LEO M. epist. 35. ad Julianum c. 3. sub finem, ubi inquit, Christum nihil carnis suæ habuisse adversum; S. AGATHO epist. ad Constantinum imperatorem, lecta in Synodo gener. VI. Act. 4. (Labb. t. 6. p. 684.); S. AUGUSTINUS L. 2. de peccator. merit. cap. 29. n. 48.; S. JOANNES DAMASCENUS L. 3. de Fide c. 20. alique.

Prob. 2^a. p. Quia appetitus sensitivus, ut proxime dispositus, in hominibus effectus est peccati originalis; at hoc caruisse Christum, est fide certum. Deinde etiam fomes in actu primo aliquid inordinati et imperfecti continet. Ac demum appetitus in Christo impediatur a voluntate et perpetua rationis advertentia, ne inordinate moveri posset. Minus igitur adhuc fomes in actu secundo in Christo fuit; hic enim est motus actualis appetitus sensitivi ad objectum sensibile contrarium rationi, prævertens rationem, et inclinans ad peccatum: at talis in Christo esse prorsus non potuit; tum ob peculiarem Verbi assistentiam, cujus erat tales motus impedire; tum ob sanctitatem suam summam; tum ob despoticum voluntatis imperium in appetitum: quod Christum decebat multo magis, quam in statu innocentiae Adamum, vel Beatum in gloria.

Prob. 3^a. p. Nam sequitur hæc ex dictis; extinguatur enim fomitem, est,

non posse illum prodire in actum, vel propter negationem concursus divini, vel propter perfectionem donorum gratiæ et habitus virtutum, aliasve qualitates infusas appetitum cohibentes; cum enim inclinatio illa appetitui essentialis non sit, sed accidentaliter, tolli potest, vel præpediri; sed passionibus Christi naturales per assistentiam Dei specialissimam, et auxilia efficacissima et plurima, quæ unio hypostatica exigebat, ita subjectæ erant rationi, ut nunquam, nisi ex ejus præscripto, se moverent.

ARTICULUS II.

AN, ET QUAM LIBERTATEM HABUERIT VOLUNTAS CHRISTI HUMANA, ETIAM AD ACTUS INÆQUALIS PERFECTIIONIS?

403. *Liberum* in genere aliud dicitur a servitute, aliud a coactione, aliud a necessitate. *Primum* est, quod alieno dominio subjectum non est, diciturque solet *libertas liberationis*, eaque triplex est; prima est liberatio a servitute qualicumque, et simpliciter appellatur libertas a servitute; altera est liberatio a peccato, et vocari subinde a Patribus solet libertas gratiæ; tertia est liberatio ab hujus vitæ miseriis, vocaturque libertas gloriæ, aut vitæ æternæ. *Secundum*, liberum a coactione dicitur vulgo *libertas a coactione*, et consistit in immunitate a violentia, dum quis non coactus vi, spontaneæ ac voluntarie operatur. Atque hoc sensu Deus se ipsum, et Beati Deum amat libere; deque hac libertate ait Aug. in Enchirid. *Voluntas aut voluntas non est, aut libera est.* *Tertium* est *libertas a necessitate*, sive *indifferentiæ*; estque sola proprie dicta libertas; ac definitur potestas proxime expedita operandi, vel non operandi; vel operandi aliter, aut etiam actum oppositum.

Libertatem solummodo a coactione admisit Jansenius, et ante eum nonnulli Doctores catholici, ut se difficultatibus expedirent in hac questione occurrentibus: si enim humana Christi voluntas impeccabilis; quomodo libera ad servanda præcepta? Aut si perfecte libera; quomodo impeccabilis? Ex aliis vero Doctoribus catholicis libertatem Christi ita nonnulli limitant, ut velint, Christum habuisse necessitatem saltem moralem ad optimum: ut ex actionibus bonis debuerit exercere optimam, non quidem semper optimam actionum possibilium; sed illarum, ad quas hic et nunc dispositionem habebat, ob actualem applicationem objecti, et concursum paratum.

404. *Dico I.* Humana Christi voluntas libertate privata non fuit. Est certum fidei dogma.

Prob. Is. 53. Oblatus est, quia ipse voluit. Joan. 10. 18. Christus ipse, *Nemo*, inquit, *tollit eam (animam) a me; sed ego pono eam a meipso: et potestatem habeo iterum sumendi eam.* Sed hæc, similiaque Christi libertatem sat clare demonstrant. Hanc veritatem docent quoque Patres et Concilia, dum definiunt: fuisse in Christo proprietates naturæ humanæ omnes, inter quas libertas est potissima. Et ratio evidenter ostendit. Nam Christus, ut definit Trident. Sess. 6, cap. 7., fuit meritoria causa nostræ justificationis et salutis; ad meritum vero necessaria est libertas. Neque obstat, quod